

Julesøndag d. 31. december 2017

Salmer:

115 Lad det klinge sødt i sky

109 I denne søde juletid

103 Barn Jesus i en krybbe lå

114 Hjerte, løft din glædes vinger

427 Tak for al din fødsels glæde

123 Her kommer, Jesus, dine små

Prædikentekst: Matthæusevangeliet 2,13-23

Da de vise mænd var rejst, se, da viser Herrens engel sig i en drøm for Josef og siger: »Stå op, tag barnet og dets mor med dig og flygt til Egypten, og bliv dér, indtil jeg siger til. For Herodes vil søge efter barnet for at slå det ihjel.« Og han stod op, og mens det endnu var nat, tog han barnet og dets mor med sig og drog til Egypten. Og dér blev han, indtil Herodes var død, for at det skulle opfyldes, som Herren har talt ved profeten, der siger: »Fra Egypten kaldte jeg min søn.« Da Herodes nu indså, at han var blevet narret af de vise mænd, blev han rasende; og i Betlehem og i hele dens omegn lod han alle drenge på to år og derunder myrde, ud fra den tid, han havde fået opgivet af de vise mænd. Da opfyldtes det, som var talt ved profeten Jeremias, der siger:

I Rama høres råb,

gråd og megen klage;

Rakel græder over sine børn,

hun vil ikke lade sig trøste,

for de er ikke mere.

Da Herodes var død, se, da viser Herrens engel sig i en drøm for Josef i Egypten og siger: »Stå op, tag barnet og dets mor med dig og drag til Israels land. For de, der stræbte barnet efter livet, er døde.« Og han stod op, tog barnet og dets mor med sig og kom til Israels land. Da han hørte, at Arkelaos var blevet konge i Judæa efter sin far Herodes, turde han ikke tage dertil. Men han fik i drømme en åbenbaring om at rejse til Galilæa, og dér bosatte han sig i en by, der hedder Nazaret, for at det skulle opfyldes, som er talt ved profeterne, at han skulle kaldes nazaræer.

Jeg kan forholdsvis ofte huske, hvad jeg drømmer om natten. En tilbagevendende drøm er noget med at være på camping, folk er ved at pakke deres telte og campingvogne sammen, og jeg kan ikke finde hjem til mit eget telt. Jeg når det vist ikke og er ved at komme for sent. En anden tilbagevendende drøm er, at jeg er på flugt fra noget, jeg løber på en mark eller en markvej, men mine ben gider ikke løbe hurtigt nok.

Efter jeg blev præst har jeg endda drømt om nadveruddelinger, som gik helt galt. Vi har hver vores tilbagevendende drømme.

Enkelte gange har jeg oplevet, at der skete noget i løbet af en dag, som på en særlig måde fik en drøm, jeg havde haft om natten, til at give mening. Der blev sagt noget, i en prædiken eller en samtale, som passede utroligt godt det, jeg havde drømt.

Tilfældigt? Eller bruger Gud mange forskellige måder at kommunikere med os på? Jeg tror det sidste. Gud kan lede os på mange forskellige måder.

I dag hører vi om Josef, som tre gange får vejledning i drømme. To gange er det Herrens engel, som viser sig for ham i en drøm og en tredje gang får han i drømme en åbenbaring.

Gud leder tilsyneladende Josef. Ja, og det er helt konkret og nødvendig guidning. Josef, Maria og Jesus har brug for guidning for at undslippe den magtsyge hersker Herodes. For Herodes har besluttet sig for at slå Jesus ihjel. Det lyder som noget fra et ondt mareridt, men det var vågen virkelighed.

Det var de vise mænd, som havde gjort Herodes opmærksom på Jesus. Mon ikke de senere fortrød det? Men de havde, helt uskyldigt og forståeligt, troet, at den nye jødiske konge ville fødes hos den regerende hersker over det jødiske land. Nemlig Herodes den Store. Den nyfødte konge var dog ikke i Herodes' palads. Så Herodes hjalp vismændene videre på vej og sagde til dem, at når de havde fundet jødernes konge, så skulle de vende tilbage til ham, for så ville han selv tilbede barnet. Men i en drøm fik vismændene en åbenbaring om ikke at tage tilbage til Herodes, som havde onde planer, og de vendte tilbage til deres land ad en anden vej.

Gud ledte altså også de vise mænd i drømme for at undslippe Herodes' forsøg på at finde barnet. Herodes har sikkert ventet utålmodigt i noget tid på de vise mænd. Til sidst er det gået op for ham,

at de ikke kom tilbage, og han må finde en måde at få dræbt den nyfødte jødiske konge. Så for at være sikker på at få ram på ham, lader han alle drengebørn under to år slå ihjel i Betlehem og omegn.

Der boede omkring 300 mennesker i byen Betlehem på det tidspunkt og vel lidt flere, hvis man talte omegnen med. Derfor har det nok været knap 10 drenge under to år, som er blevet slået ihjel. En forfærdelig ulykke, ja, men i forhold til, hvad der ellers skete af uhyrligheder på den tid, er det ikke så usædvanligt. Vi kender ikke til beretningen om barnemordet i Betlehem fra andre kilder end Bibelen. Men barnemordet i Betlehem er nok druknet i strømmen af nyheder om andre blodige begivenheder. Desuden stemmer massakren meget godt overens med det, vi ellers ved om Herodes. Så der er god grund til at tro, at den har fundet sted, at Herodes virkeligt har ladet et par håndfulde små drenge slå ihjel.

Herodes den Store blev kronet som jødernes konge af det romerske senat i år 40 F. Kr. Han fik en hær stillet til rådighed og skulle så erobre Jerusalem for at få det land, som han var blevet kronet til konge over. Herodes fik dræbt noget af den eksisterende jødiske kongeslægt hasmonæerne. Under dem havde jøderne oplevet et frirum og en tid, hvor de var fri for at være besat. Men det var altså nu slut. Herodes indtog Jerusalem i år 37 F. Kr. og gjorde sig til enehersker.

Han fortsatte med at forfølge den hasmonæiske familie, den jødiske kongeslægt, som han endda selv havde giftet sig ind i. Mariamne d. 1, som var hans yndlingskone, var nemlig ud af den slægt. Først lod han hendes bror slå ihjel i år 35 F. Kr., i år 29 dræbte han så Mariamne selv. Året efter dræbte han sin svigermor, Alexandra. I år 7. F. Kr. dræbte han så, med tilladelse fra selveste Kejser Augustus, to af sine egne sønner, Alexander og Aristobul. Kun fem dage før sin egen død dræbte han sin ældste søn Antipater, som var tronarvingen. Herodes følte altid sin magt truet og ville gøre alt for ikke at miste den. Inklusiv altså at slå sin egen familie ihjel, fordi de var af gammel kongeslægt og måske kunne få tanker om at tage magten fra ham.

Herodes den Store virkede til at være ledet af sit magtbegær. Han virkede styret af sin paranoia over om nogle af hans slægtninge ville tage magten fra ham. Derfor griber han til en terrorhandling, en massakre for at forsvare og beskytte sin magt.

Gud guider og leder Josef, så han kan sørge for at bringe Jesus i sikkerhed i Egypten. Gud leder Josef, da Herodes er død kort efter massakren i Betlehem. Nu er det sikkert at vende tilbage til

Israel, dog ikke til Judæa, hvor Herodes' søn Arkelaos er blevet konge og følger i sin fars blodige fodspor. Gud leder i stedet Josef til at tage til Nazaret i Galilæa i det nordlige Israel. Der er en anden hersker, og der er mere sikkert.

Gud har planer med Jesus, store planer, og derfor er det vigtigt, at Herodes ikke får ham slået ihjel. Derfor leder Gud Josef.

Josef og Herodes. Det er de to modpoler og ekstremer i dagens tekst. På den ene side Herodes, som lod sig lede af sit magtbegær og sin mistanke mod sin egen familie og lod dem slå ihjel og også forsøgte at slå Jesus ihjel.

På den anden side Josef, som lod sig lede af Gud og reddede Guds egen søn ved at føre ham til Egypten og ved at føre ham tilbage til Israel. Alt sammen fordi han lyttede til Gud, adlød Guds vejledning og tog sin opgave på sig som stedfar for Jesus. Josef gjorde alt for at beskytte Jesus. Han er med sin tavshed, sit lydige sind og sit mod et af de lidt oversete forbilleder i Bibelen. Det er værd at følge ham og den måde, han forholdt sig til Guds vejledning på.

Egentlig er det ikke så mærkeligt, at Gud vejleder Josef. Selvfølgelig vil Gud Fader beskytte sin søn. Især her i starten inden hans offentlige virke starter. Nu skal Jesus lige have tid og ro til at blive helt fortrolig med de menneskelige livsvilkår.

Senere i Jesu liv guider Guds ånd også Jesus. Den fører ham ud i ørkenen for at blive fristet. Den giver ham indskydelser om, hvad mennesker tænker. Den giver ham mod på kritiske tidspunkter. Og meget mere.

Vi har ikke frelseshistorisk betydning ligesom Josef eller Jesus. Men Gud ønsker også at lede os, for han har planer og ønsker for os, som i kraft af Kristus er hans elskede børn. Overordnet set ønsker han at føre os igennem det her liv og videre til det evige. Men Gud er også dybt interesseret i livet før døden. Gud har veje, som vi skal gå. Han har mennesker, som vi skal møde og elske og fortælle om Kristus. Han har givet os vores evner for at bruge dem til hans ære og til gavn for andre.

Gud ønsker, at vi skal ligne Josef og Jesus. Og ikke ende som Herodes, som var styret af magtbegær og frygt.

Gud vil derfor lede os, som han ledte Josef og Jesus. Det kan han gøre gennem drømme, ligesom han gjorde det med Josef. Det kan han gøre gennem indskydelser og tanker, som han gjorde med Jesus. Det kan være ord og billeder, som dukker op i vores bevidsthed i de helt rette øjeblikke og hjælper os i valg og svære situationer, vi står i. For Guds ånd bor i os og virker i os. Gud kan lede os gennem Bibelen, når vi oplever, at der på en særlig måde er et bibelvers, som taler til os og kaster lys eller håb ind over den situation, vi står i. Gud leder også i høj grad gennem andre mennesker, som giver os gode råd, opmuntringer og viise ord fra deres egne erfaringer.

Så derfor må vi også være frimodige med at dele de drømme og tanker og indskydelser, som vi får, med hinanden. Det skal vi ikke være bange for. Vi skal heller ikke være bange for at folk siger, ”nej, det sagde mig ikke lige noget”. Vi må stole på, at den anden nok skal bedømme det, vi siger, på sund fornuft og på Bibelens ord. Guds ånd virker stadig i dag, den virker i os og ønsker at lede os, både som enkeltpersoner og som kristent fællesskab.

Der kan være øjeblikke, hvor Guds rige bryder synligt igennem i vores liv. Det kan ske, at vi kommer til at opleve tegn på Guds helt konkrete omsorg for os i form af helbredelse af fysiske eller psykiske lidelser, eller at Gud på mirakuløs vis beskytter os.

Og andre gange vil det virke til, at det hele falder sammen om os, og Gud virker fjern, som Jesus selv erfarede gudsforladtheden. Men også der stolede han på, at det bedste for ham var Guds vilje. Han lagde sit liv i Guds hånd og stolede både på, at Gud ville lede ham og give ham visdom til at gøre det, som ærede Gud og tjente andre mennesker.

Gud ønsker at lede os. Det er der også meget andet, som vil. Det kan være frygt for, hvad andre mennesker tænker om os, eller frygt for om vi slår til. Det kan være magtsyge, hvor vi ønsker at få mere magt eller er bange for at miste den magt, vi har, enten over os selv eller over andre mennesker. Eller misundelse mod andre mennesker, og det Gud har velsignet dem med, uden at vi selv er opmærksomme på, hvad Gud har givet os. Eller en dyb længsel efter lykke og glæde, som i sig selv er fin og gudgivet. Men den kan føre os på vildspor, hvis den bliver vores eneste mål i livet, eller vi søger den opfyldt de forkerte steder. Ofte vil det være i tjenesten for andre og i fællesskab med andre, at vi oplever den største glæde og lykke og mening. Ikke når vi kun lader os lede af vores egne behov og længsler.

Må Gud give os visdom og mod til at følge hans vejledning, hvordan han end leder os hver især. Må Guds ånd tydeligt og tålmodigt lede os på vores veje. Gud har gode planer for os og ønsker at bruge os, ligesom han brugte Josef.